

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет іноземних мов
Кафедра германської філології та перекладу

„ЗАТВЕРДЖУЮ“

Декан факультету іноземних мов

доц. Тетяна КОЛІСНИЧЕНКО

„ 08 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

обов'язкова

Освітньо-професійна програма	Німецька мова і література та англійська мова
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.043 (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Факультет	іноземних мов
Мова навчання	українська

Чернівці, 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Німецька мова і література та англійська мова», другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол №5 від 25 березня 2024 р.)

Розробники: КІЙКО Юрій Євгенович, доктор філологічних наук, професор кафедри германської філології та перекладу, професор

Викладач: КІЙКО Юрій Євгенович, доктор філологічних наук, професор кафедри германської філології та перекладу, професор

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри германської філології та перекладу

Протокол № 1 від "9" серпня 2024 року

В.о. завідувача кафедри германської філології та перекладу

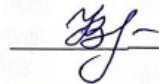

Олена КУДРЯВЦЕВА

Схвалено методичною радою факультету іноземних мов

Протокол № 8 від 12 серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету іноземних мов

Ірина БЕЖЕНАР

© Кафедра германської філології та перекладу ЧНУ, 2024 рік
© Кійко Ю.Є., 2024 рік

1. Мета дисципліни

Курс „Загальне мовознавство” є фундаментальною навчальною дисципліною при професійній підготовці майбутніх магістрів-філологів. Курс систематизує і доповнює фахові знання студентів-магістрантів у лінгвістичній царині знань, які необхідні магістрантам при підготовці кваліфікаційних робіт. Він охоплює такі ключові питання мовознавства: походження, структура та закономірності розвитку мови як засобу комунікації, методи дослідження мовного матеріалу, історія розвитку мовознавчої думки. Мета курсу „Загальне мовознавство” – поглиблення й узагальнення фахових знань магістрантів з теорії, методології та історії мовознавства, підвищення рівня лінгвістичної ерудиції та формування навичок комплексного лінгвістичного аналізу при виконанні кваліфікаційних робіт.

2. Результати навчання

Загальні компетентності

- ЗК1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК2. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності

- СК1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
- СК3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- СК4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- СК5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
- СК6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- СК7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- СК8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати та вміти**:

- ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
- ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.
- ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
- ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
- ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
- ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

.. . 2

[illegible]

пліни структурований 22

ПЕРВЫЙ МОДУЛЬ № 1 «Теория морозостроения»

- ### 3.2. СЕРИЈАЦИЈА ПРИКЉАЊА НА ПОЈАВЉИВАЊЕ

Кінець кістки бодни

Тема 8. Методи дослідження мови	4	2				2		1				3
Тема 9. Історія лінгвістичної думки до XIX ст.	7		2			5			1			6
Тема 10. Лінгвістична думка в XIX ст.	7	2				5		1				6
Тема 11. Лінгвістична думка в кінці XIX ст. на початку XX ст.	8		2			6			1			7
Тема 12. Структуралізм і генеративізм	10	2	2			6						10
Тема 13. Мовознавство на сучасному етапі	9	1	2			6						9
Разом за ЗМ 2	45	7	8			30		2	2			41
Усього годин	90	15	15			60		4	4			82

3.3. Тематика семінарських занять

№	Назва теми	Год.
1	Мова і мислення Мова і мовлення Поняття про знак і знакову систему мови Місце мовознавства в системі наук	2
2	Фонологічна система мови Фонологічні школи Знаковість і одиниці мови Структура і система мови	2
3	Лексико-семантична система мови Слово як основна одиниця мови Модульна контрольна	2
4	Китайські лінгвістичні традиції Індійські лінгвістичні традиції Арабські лінгвістичні традиції Греко-римські лінгвістичні традиції Граматика Пор-Рояля	2
5	Лінгвістичні погляди Вільгельма фон Гумбольдта Натуралістичний напрям у мовознавстві. А. Шлейхер Психологічний напрям у мовознавстві. Г.Штейнталь Молодограматизм Казанська лінгвістична школа. І.О.Бодуен де Куртене	2
6	Лінгвістична концепція Фердинанда де Соссюра Женевська школа Глосематика Празький лінгвістичний гурток Дескриптивізм Лінгвістичні погляди Едварда Сепіра	2

7	Генеративізм Європейське неогумбольдтіанство Когнітивна лінгвістика: предмет, методи, проблеми Лінгвосинергетика: предмет, методи, проблеми Комунікативна лінгвістика: предмет, методи, проблеми Модульна контрольна	3
	Разом	15

3.4. Самостійна робота студента

№	Назва теми	Год.
1	Підготуватися до семінару 1 (питання див. 3.3)	8
2	Підготуватися до семінару 2 (питання див. 3.3)	9
3	Підготуватися до семінару 3 (питання див. 3.3) Модульна контрольна	9
4	Підготуватися до семінару 4 (питання див. 3.3)	9
5	Підготуватися до семінару 5 (питання див. 3.3)	9
6	Підготуватися до семінару 6 (питання див. 3.3)	8
7	Підготуватися до семінару 7 (питання див. 3.3) Модульна контрольна	8
	Разом	60

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

1. Вербальні методи

Розповідь: Викладач подає інформацію у формі структурованого викладу теми, акцентуючи увагу на основних поняттях і термінах.

Бесіда: Діалог між викладачем і студентами, який стимулює активне обговорення теми, запитання і відповіді.

Лекція: Формат, у якому викладач систематично викладає матеріал, використовуючи мультимедійні засоби для наочності. Під час лекцій використовуються інтерактивні елементи, такі як запитання до аудиторії, щоб заохотити активну участь і обговорення.

2. Практичні методи

Семінар: Студенти обговорюють підготовлені теми, представляють свої думки та аргументи, навчаючись працювати в групі.

Презентація: Кожен студент або група представляє проект або дослідження на визначену тему, розвиваючи навички публічного виступу.

Виступ: Публічний захист або обговорення результатів дослідження, що стимулює критичне мислення.

Конспектування: Студенти створюють конспекти лекцій, що допомагає їм структурувати інформацію та запам'ятовувати матеріал.

Письмові вправи на множинний вибір: Завдання, що дозволяє перевірити знання на базовому рівні, під час яких студенти обирають правильні варіанти відповідей.

Письмові розгорнуті відповіді на запитання: Завдання передбачають формулювання аргументованих відповідей, що стимулює розвиток навичок критичного мислення.

3. Робота з підручниками та науковими статтями

Аналіз текстів: Студенти порівнюють і аналізують джерела, формуючи власні висновки.

Критичний огляд літератури: Написання рефератів або есе на основі вивчених наукових статей для розвитку аналітичних навичок.

4. Наочні методи

Демонстрація та ілюстрація: Використання інтерактивних матеріалів (відео, графіки), які підсилюють візуальне сприйняття і пояснення.

Додаткові методи

Частково-пошуковий метод: Студенти формують дослідницькі запитання, що розвиває їхні навички самостійного дослідження.

Метод самостійної роботи: Студенти виконують завдання, досліджуючи теми за допомогою бібліотечних ресурсів та інтернету.

Групові проекти: Спільна робота над дослідженнями або презентаціями, що сприяє розвитку командної роботи та співпраці.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Критерієм підсумкового оцінювання є досягнення студентом мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за два модулі і 40 балів під час підсумкового виду контролю (екзамену, екзаменаційний тест).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення іспиту з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить 40 балів: 10 балів за тест і 30 балів за три питання екзаменаційного білету (або контрольний тест на 40 балів). Відповіді на питання в кожному з екзаменаційних білетів передбачають демонстрацію теоретичних знань студента з дисципліни. Оцінювання відповідей на ці питання здійснюється за спільними критеріями.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання:

10-9 балів – студент вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;

8-7 – студент достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;

6-5 – студент неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;

4-3 – студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;

2-1 – студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має велику кількість значних помилок.

5.2. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно)

		з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання
--	--	--

5.3. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: стандартизовані тести; проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.); реферати; презентації; студентські презентації та виступи на наукових заходах; контрольні роботи.

Модульний тест – вага 20 балів.

Виступ-презентація на занятті – вага 10 балів. Оцінювання за шкалою А, В, С (див. табл.) і виводиться вкінці усереднена оцінка в балах.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усна/письмова (тестування, презентація, реферат) відповідь студента.

Форма підсумкового контролю - екзамен.

7. Рекомендована література

7.1. Базова

1. Загнітко А. Мовознавство: загальне мовознавство: посібник. Вінниця: Твори, 2019.
2. Історія українського мовознавства / Оксана Ніка. Київ: Освіта України, 2017.
3. Кійко Ю.Є. Загальне мовознавство: практикум. Чернівці: ЧНУ, 2021.
4. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. 3-є вид. К.: Академія, 2010.
5. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Черкаси, 2017.

7.2. Допоміжна

1. Dabrowska E., Dagmar D. Cognitive Linguistics - Key Topics. Berlin: de Gruyter, 2019.
2. Kiyko Y. Medientexte aus fraktaltheoretischer Perspektive: deutsch-ukrainische Kontraste. Berlin: Peter Lang, 2020.
3. Kortmann B. English Linguistics: Essentials. Stuttgart: Metzler, 2020.
4. Kramsky J. Papers in General Linguistics. Berlin/Boston: de Gruyter, 2019.
5. Linguistics studies. Paradigm shift & modern linguistic thought / O. Ilchenko, N. Kramar, N. Kravchenko. Київ: Видавниче п-во "Едельвейс", 2021.
6. Malmberg B. Readings in Modern Linguistics: An Anthology. Berlin/Boston: de Gruyter, 2019.
7. Philosophy of language and new trends in translation studies and linguistics: collective monogr. / [N. V. Chendey et al.]. Lviv; Toruń: Liha-Pres, 2019.
8. Research methods in linguistics / O. Ilchenko, N. Kravchenko, N. Kramar. Київ: Видавниче п-во "Едельвейс", 2021.
9. Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи. К.: Логос, 2010.
10. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2010.

8. Інформаційні ресурси

1. Кійко Ю.Є. Курс «Загальне мовознавство: програма курсу, методичні рекомендації» на платформі Moodle: moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=244
2. [Тексти з мовознавства](#)
3. [The Linguist List](#), a global online linguistics community with news and information updated daily
4. [Glottopedia](#), MediaWiki-based encyclopedia of linguistics, under construction

Додатково

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне опитування та самостійна робота	Іспит	Сума
---	-------	------

Змістовий модуль №1							Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	40	100
30 (виступ 10, тест 20)							30 (виступ 10, тест 20)							

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри германського, загального та порівняльного мовознавства про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №10 від 29.10.2020), під час проходження цього курсу визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням:

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;
- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;
- тем / теми семінарських занять, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми семінарських занять;
- тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті: тренінги, освітні й практичні курси, семінари й вебінари, літні / зимові школи тощо.

З алгоритмом визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній освіті, можна ознайомитися за посиланням:

https://drive.google.com/file/d/1L3rXgpKAvcGvsCbNv_2b3KeSxuQpiWlz/view